

POLITSEI- JA PIIRIVALVEAMET

Jüri Taal
Baltic Workboats AS
teade@bwb.ee

Teie 11.04.2024 nr 20-2.15/70-18

Meie 17.04.2024 nr 20-2.15/70-19

Rando Varblane
rando.varblane@bwb.ee

Leppetrahvi nõue ja tasaarvestuse avaldus

Lugupeetud Baltic Workboats AS esindaja Jüri Taal

Politsei- ja Piirivalveameti (edaspidi tellija) ning Baltic Workboats AS (edaspidi täitja) vahel on riigihanke „Kinniste veesõidukite soetamine“ (viitenumber: 253263, edaspidi riigihange), tulemusena sõlmitud 23.03.2023 hankeleping nr 20-2.15/70-14 (edaspidi leping), mille alusel pooled leppisid kokku 3 mootorpaadi ostmises koos lisavarustusega lepingus sätestatud tingimustel ja korras.

Vastavalt lepingu punktile 8.2 kohustus täitja lepingu tingimustele vastava 1. mootorpaadi tellijale üle andma hiljemalt 12 kuud peale lepingu sõlmimist ning teise ja kolmanda mootorpaadi mitte hiljem kui 15 kuud peale lepingu sõlmimist. Seega oli lepingu kohaselt 1. mootorpaadi üleandmise tähtpäev 23.03.2024 ja asukohaks vastavalt lepingu punktile 4.3 Mustvee, Jõgevamaa. Täitja teavitas 02.02.2024 ja 06.02.2024 tellijat probleemidest seoses 1. mootorpaadi valmimise hilinemisega, väites et tegemist on vääramatust jõust tingitud takistusega lepinguliste kohustuste täitmisel ja taotles 1. mootorpaadi üleandmise tähtaja pikendamist kuni 19.04.2024. Tellija analüüsis esitatud põhjendusi, kuid ei pidanud neid õigustatuks, kuna täitja poolt viidatud vääramatu jõu asjaoludena käsitletav takistus ilmnes alles 6 kuu möödudes lepingu sõlmimisest ning täitja viivitamine lepingu täitmise alustamisega on käsitletav täitja hoolsuskohustuse rikkumisena võlaõigusseaduse (VÕS) tähenduses.

Tellija vastas täitja 02.02.2024 pöördumisele 05.02.2024: *Ootame paate 22.03.24* (lisa 1 e-kiri) ja pärast 06.02.2024 esitatud täiendavat teatist vastas tellija 22.02.2024 e-kirjaga: *Pikendame üleandmise tähtaega 2 nädala võrra ehk 05.04.24 on paadi üleandmise tähtaeg* (lisa 2 e-kiri).

Seega on ebaõige täitja väide, et tellija ei reageerinud esitatud ettepanekutele. Esmalt tellija ei aktsepteerinud üldse täitja ettepanekut (05.02.2024 e-kiri), kuid hiljem hea tahte avaldusena nõustus siiski andma 2-nädalase ajapikenduse kohustuse täitmiseks. Täitja ei saa ühepoolset otsustada vääramatu jõu asjaolude üle ja meelevaldne on väita, et tellija oleks täitja põhjendusi selleks aktsepteerinud. Pooled ei ole vastavalt lepingu punktile 12.6 fikseerinud vääramatu jõu asjaolusid, ehk kokku leppinud selle esinemises, samuti ei ole pooled vormistanud lepingu muudatust seoses 1. mootorpaadi üleandmise tähtpäeva muutmisega. Vastavalt lepingu punktile 15.2 on lepingu muutmine võimalik üksnes poolte kirjalikul kokkuleppel ja need jõustuvad

pärast nende allkirjastamist poolte poolt või poolte määratud tähtjal. Seega on kõik vastavad täitja väited alusetud, lepingu esemeks oleva 1. mootorpaadi üleandmise tähtaega ei ole muudetud ja täitja on rikkunud oma lepingulist kohustust ning hilineanud 1. mootorpaadi üleandmisega. Lepingus kokkulepitu on pooltele täitmiseks kohustuslik ja täitja ei saa eeldada, et lepingu tingimusi muudetakse hiljem temale soodsamaks, mis on ka vastavalt riigihangete seadusele keelatud.

Täitja väited leppetrahvi suuruse üle on meelevaldsed ja põhjendamatud ega ole lepinguga kooskõlas. Lepingus on selgesõnaliselt kirjas, et leppetrahvi suuruse arvestuse aluseks on kogu lepingu maksumus, võttes arvesse, et täitjal oli võimalik ka kõik 3 mootorpaati korraga tellijale üle anda. Tellija rõhutab veelkord, et kõik vastavad üleandmise tähtjad olid lepingus kokku lepitud ja tegelikult oli täitja enda poolt välja pakutud tarneaeg veelgi lühem ehk 1. mootorpaadi valmistamise tähtaeg oli vastavalt täitja esitatud pakkumusele 11 kuud. Kuna tarnetähtaeg olid riigihankes üheks hindamiskriteeriumiks ja täitja poolt pakutu oli lühem võrreldes teiste pakkujatega, andis see täitjale olulise eelise edukaks osutumisel riigihankes, sest ainuüksi maksumus seda edu ei oleks toonud. Ühtlasi märgib tellija, et täitja ei pidanud paljuks ka vaidlustada riigihanke tulemusi, kui tekkis kahtlus, et ta ei osutu edukaks. Samas lepingu tingimusi täitja ei vaidlustanud. Seega tegi täitja kõik endast oleneva, et sõlmida nimetatud leping riigihanke alusdokumentides toodud tingimustel ja ta ei vaieldud vastu, ei küsinud selgitusi ega esitanud ettepanekuid ühegi lepingu projekti tingimuse kohta, mis oli ühtlasi riigihanke alusdokumentide osa. Ehk täitjal oli võimalik vaidlustada, küsida selgitusi või esitada ettepanekuid lepingu tingimuste muutmiseks, kuid ta ei ole seda teinud.

Vale on täitja väide, et 04.04.2024 Nasval toimunud katsetuste tulemusena oli mootorpaat juba 05.04.2024 vastuvõtmiseks valmis. Vastavalt lepingu punktile 4.3 toimub asja vastuvõtmine tellija poolt Mustvees, Jõgevamaal. Kokkulepitud kuupäeval ja kohas lepingule vastavat mootorpaati olemas ei olnud. Tellija kirjeldas täpsemalt puudusi mootorpaadil oma 05.04.2024 esitatud pretensioonis, kuna oli selge, et üleandmist 05.04.2024 ei toimu, vastavalt riigihanke tehnilisele kirjeldusele (edaspidi TK): puuduvad restid mootorpaadil ahtri platvormil ja parraste käiguteedel, TK-le mittevastav tippkiirus (35 sõlme asemel 33 sõlme), puudus tuuleklaasi ja küljeklaaside kojameeste kiiruse reguleerimise võimalus, puudusid klaasipesurite olulised komponendid, mis ei võimaldanud TK-s ettenähtud mitmeastmelist kiiruse reguleerimist. **Muuhulgas oli seisuga 04.04.2024 mootorpaadi ehitusel kasutatud osaliselt materjalina puitlaastplaati, mis on täiesti ennekuulmatu.** Selline materjal võib sobida siseruumides kasutatavate mänguasjade ehitamiseks, aga mitte veesõidukile, sest see muutub märjaks saades libedaks ja ohtlikuks ning laguneb kiiresti ära välitingimustes. Asjaolu, et täitja seda sobilikult pidas, näitab tema täielikku võhiklikkust laevaehituses või äärmuslikku pahatahtlikkust lepinguliste kohustuste täitmisel ning üleolevat suhtumist lepingus kokkulepitud tingimuste täpsel täitmisel. Kõik puudused kogumis olid käsitletavad oluliste puudustena mootorpaadil, mis oleks takistanud selle eesmärgipärast kasutamist. Seega oli tellija 05.04.2024 esitatud pretensioon asjakohane ja väga vajalik dokument, et mõjutada täitjat oma lepingulisi kohustusi tõsiselt võtma ja täitma.

Eeltoodut kokku võttes on tellija seisukohal, et täitja on rikkunud lepingust tulenevat kohustust lepingu tingimustele vastav lepingu ese tähtaegselt üle anda. Arvestades tellija antud täiendavat tähtaega kohustuse täitmiseks, oli täitja kohustatud 1. mootorpaadi tellijale üle andma 05.04.2024. Täitja andis tegelikult 1. mootorpaadi tellijale üle 12.04.2024 Mustvees koos mitmete puudustega, mis fikseeriti poolte vahel vaegtöödena koos nende likvideerimise tähtaegadega. Seejuures olid osad nendest puudustest olemas ka 04.04.2024 ja täitja ei olnud neid vahepeal likvideerinud. Seega viivitas täitja asja üleandmisega 7 päeva ja tellija on seejuures käitunud ülimalt kannatlikult ja vastutulelikult ning

vastupidine väide on pahatahtlik. Tegelikult oleks tellijal õigus nõuda täitjalt leppetrahvi kogu 1. mootorpaadi üleandmisega hilinemise aja eest vastavalt lepingule kokku 3 nädala eest, sest VÕS § 114 lg 1 alusel antud täiendav tähtaeg ei vabasta vastutusest kohustuse rikkumise eest (VÕS § 114 lg 2). Asjaolu, et tellija on varasemalt aktsepteerinud sama täitja poolt tellijale üle antud mitmeid oluliste puudustega veesõidukeid, mille vigu täitja ei ole soovinud ka hiljem likvideerida ega lepingu tingimustega vastavusse viia, ei õigusta samasuguse praktika jätkamist poolte vahel. Kõik käesoleva riigihanke TK-s olevad tingimused on tellijale väga olulised ja pooltele täitmiseks kohustuslikud.

Vastavalt lepingu punktile 13.1 kohaselt kui täitja viivitab asjade tellijale üleandmisega, on tellijal õigus nõuda ja täitjal kohustus tasuda leppetrahvi 0,15% lepingu hinnast iga viivitatud kalendripäeva eest, kuid mitte rohkem kui 20% protsenti nimetatud maksumusest. Võttes arvesse lepingu hinda 2 216 0000 eurot ilma käibemaksuta, on leppetrahvi suuruseks lepingu eseme üleandmisega hilinemise korral 3324 eurot päevas ja 7 päeva eest kokku summas 23 268 eurot ilma käibemaksuta.

Nimetatud leppetrahvi nõude summas 23 268 eurot tasaarvestab tellija olemasoleva kohustusega vastavalt VÕS § 197 ja § 198.

Tellija ei ole siiski kaotanud lootust, et järgmised täitja poolt ehitatavad mootorpaadid valmivad tähtaegselt ja on kooskõlas kõigi lepingu, sh TK tingimustega. Seejuures juhime tähelepanu asjaolule, et tegelikult ei ole tellijal kohustus lepingu tingimustele mittevastavaid asju vastu võtta ja täitja poolt selleks tellijale mistahes surve avaldamine ei ole aktsepteeritav.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Veiko Kommusaar
peadirektori asetäitja piirivalve alal

Lisad:

Lisa 1 - e-kiri 05.02.2024;

Lisa 2 - e-kiri 22.02.2024.